

naznaniti. Obresti ali činžev ne tirja zavarovavnica večjih kakor navadnih. Ako bi se primerilo, da bi deležnik ne mogel posojila verniti, se mu ni nobene škode bati. Kolikor mu je zavarovavnica posodila, toliko mu bo o svojem času od šume odtegnila, za katero je zavarovan.

6. Ker se pa v dosmertne zavarovavnice more lahko vsak, ktereга stanú kolj, zapisati in se one ravnajo po potrebah in razmerah deležnikov, pa so tudi s svojo glavnico (Stammfond) porok za vse, kar prevzamejo, se morejo v nje vkladati veliki in majhni kapitali. S tem so pa kaj kaj koristne.

Posebno dobro zaležejo majhni kapitali na obresti naloženi. Kdor ima velike kapitale, ima tudi priložnost, jih urno in marsikako tako obrniti, da mu po mogočosti dobre obresti donašajo; kdor ima pa le majhen kapital, mu ni tako lahko mogoče, ga urno in varno z dobrim dobičkom kam naložiti.

Utégnil bi kdo reči, da tudi hranilnice (Sparkasse) majhne kapitale naberajo in celemu ljudstvu, obert-nijstvu, kmetijstvu itd. z njimi pomagajo, in da so posebno one, ktere ljudi k varčnosti nagibajo. — Res je, da tako delajo in hvala njih dobrotljivemu ravnanju! Ako pa pomislimo, da tistega, kateri kaj vloží, hranilnica nikakor ne sili, koliko mora danes, koliko pa jutro va-njo vložiti itd., in ako dalje pomislimo, da imajo hranilnice druge namene, moramo tudi veljati dati, da se hranilnice od dosmertnih zavarovavnic zlo zlo razločijo. Kdor je deležnik dosmertne zavarovavnice, je prisiljen, neprenehoma varčen biti.

7. Dosmertne zavarovavnice so nam še po smerti dobrotnice.

Poglejmo le, kako se mnogim očetom godí. Naj imajo še tako dobro voljo, naj so še tako skerbni, vendar se dostikrat ne morejo iz tega sveta ločiti z mirnim sercom, da so svoje ljube, če ne v boljem pa vsaj v takem stanu zapustili, da jim je mogoče živeti.

Koliko je družin, ktere treši smert njihnega rednika z verha sreče v grozno, neizrečeno revšino, ker jim je z njegovim življenjem tudi edini vir življenja ugasnil! — In kako težko se more duša tacega očeta od njega ločiti, kateri se zavé, v kakošni revšini zapusti svoje ljube!

Da bi take misli vsacega očeta spodbodle, nemudoma poskerbeti, da otme svoje otroke revšine, ko sam ne bo mogel več za-nje skerbeti! Dosmertno zavarovanje — in sopet dosmertno zavarovanje je po takem edini pomoček, našim dragim srečno prihodnost pripraviti. Dosmertne zavarovavnice začnejo pomagati, ko mi ne moremo več.

Ko smo ob kratkem razložili koristnost zavarovavnic, je treba še na vprašanje odgovoriti: kako je mogoče té koristnosti se udeležiti?

Prav kratko se dá na to odgovoriti.

Kdor spozná koristnost dosmertnih zavarovavnic, bo želel se njih udeležiti, in to tem več, čem več se bo njih koristnosti prepričal.

Ker pa razne zavarovavnice niso enako osnovane in se tudi po svojih pravilih med sabo bolj ali menj ločijo, se mora slednji deležnik najpred podučiti, kako mu je mogoče h kaki zavarovavnici pristopiti in kdaj ga bo ona hotla zapisati. Zavoljo tega naj bere pravila tiste zavarovavnice, ktera se mu najbolj ugodna zdí in kateri bo plačila, ki ji grejó, odrajtovati mogel.

Te zavarovavnice imajo v vseh deželah še posebne opravnike in vsakemu opravniku je naročeno, ljudi podučevati, kateri želé o tej ali uni reči podučeni biti.

Unidan smo povedali, da je v Terstu taka dosmertna asekuracija, in da za krajusko deželo je opravnik gospod Terpin, tergovec v Ljubljani. Danes povemo na dalje, da se je tudi na Dunaju napravila taka velika asekuracija pod imenom „Anker“, ktera si je v kratkem času pridobila

dobro ime in veliko deležnikov. Nemško ime „Anker“ se pravi po naše sidro ali maček, kakorsnega mornarji rabijo na morju, da z njim barko vstavijo in tako rekoč priklenejo, ko ga tû ali tam v morje veržejo. Tako je barka varna v sredi morja. Po tem izgledu je posneto tudi ime dosmertne asekuracije „Anker“ imenovane, ker daje svojim deležnikom varnost v človeškem življenju, da se njim ali njihovim ni potreb in nadlog bati.

Naturoznanske reči.

Luna in rastljinstvo.

Naši spredniki so veliko verjeli v moč lune do rastljinstva. Marsikter vertnar se je ravnal pri svojih delih le po luni. Dandanašnji je to zlo drugač; sedanji vertnarji še celó dostikrat ne vedó, ali je luna v prvem ali v drugem krajcu. Gotovo so naši spredniki luni preveliko moč pripisovali: dan današnji pa tudi ne ravnamo prav, ako mislimo, da nima luna celó nobene moči do rastljinstva. Profesor Piazzzi Smyth je na Tenerifi nove astronomične skušnje zvedil, ktere so med drugimi važnimi prigodki pokazale, da luna v raznih časih nekoliko gorkote daje.

Po dolgih preiskavah je nek drug učen mož, gospod J. P. Harrison naravno postavo zasledil, da je koj po prvem krajcu večidel več toplote, kakor malo pred krajcom, in da je ravno tako tudi srednja toplota drugi dan po prvem krajcu zmirom večja kakor tretji dan pred krajcom. C. Fulbrook je čez sedem let pridnega opazovanja zvedil, da po luninem teku se vselej ravná tudi to, da več ali menj dežuje.

Vse to ne bo nobenemu se neverjetno zdelo, da odtok in natok morja se tudi po luni ravná.

Če je tedaj vse to res, mora luna tudi do rastljinstva svojo moč imeti; tudi je že samo po sebi lahko verjeti, da lunina svetloba ne more biti brez vse moči do rastljinstva.

Iz potne bisage.

Prijazni dopisi do strica Bercka Dragana v Verbovcu.

XV. Pismo.

Dragi stric!

Iz Krajnske gore sva šla s prijateljem Miloslavom nazaj proti Ljubljani. Memo gredé sva obiskala veličastni slap Peričnik. Tukaj sta nas počakala Miloslavov brat in Miloslavova svakinja. Ta slap je gosp. Levičnik spet tako lepo popisal, da za moje pero nič ne ostane. Poglejte toraj „Novice“ leta 1856, stran 82, in bodete imeli celi njegov obraz. Dolgo smo se sončili in krepčali pri tem lepem slapu. Čeravno nisem ném za takošne narurne prikazni, mi je vendar ljubša tiho tekoča rečica, kakor šumeč in doneč slap. Jaz ne morem terpeti ne šuma ne hruma, ker celó večkrat misli pretere. Zato nisem prijatelj pokanja z biči, katerih pokanje bi lahko možgane presekalo, žvižganja lokomotiva, ropotanja kovaških kladev itd. Kdor ni mojih misli, naj bere spis slikara Bronzina „dei rumori“, — in prepričal se bode, da sta šum in hrum nekaj neprijetnega.

Ložej pa še takošen hrup prenašam, kakor hrum in šum, ktereга nekteri delajo dan današnji z dobrimi deli po časnikih. Vsaka dobra trohica, ktero je kdo na oltar keršanske ljubezni položil, vsaka dobra besedica, ktero je kdo izgovoril, že pisanja željne roke raztrobijo po vseh časnikih. Slavni Hammer je iz arabskega lepo prislovico prestavil, ktero naj bi današnji svet slobodno zapomnil:

„Thust du das Gute, so wirf es in's Meer,
Weiss es der Fisch nicht, so weiss es der Herr“.

To je po naše:

Storiš le kaj dobrega, verzi v morjé,
Ak ribi ni znano, Gospod vendar vé.